

UNIVERSITAT DE BARCELONA

FACULTAT DE FORMACIÓ DEL PROFESSORAT
MÀSTER DE RECERCA EN DIDÀCTICA DE LA
LLENGUA I LA LITERATURA

CURS 2009-10

***Diari d'un professor de secundària:
factors que emergeixen del seu estudi***

Jordi Clopés Garrell

Treball de fi de màster

Dirigit pel Dr. Juli Palou Sangrà

Setembre de 2010

El meu agraïment a en Juli Palou i a la Montserrat Fons
pels seus consells i suggerències.

A la Daniela Cavalli per donar-me els ànims necessaris en els moments difícils.

Índex

Resum	1
Justificació i interès de la recerca	2
Estat de la qüestió	3
Objectius de la recerca i preguntes d'investigació	9
Metodologia	10
Estudi de les dades, anàlisi, presentació i discussió de resultats	14
Conclusions	43
Bibliografia	45

Resum

Des d'un un enfocament etnogràfic aquest treball es proposa estudiar el diari d'un professor de secundària durant les tres últimes setmanes del primer trimestre. L'investigador és a la vegada l'autor del diari. Es pretén conèixer quins factors d'ensenyament-aprenentatge són importants en la seva experiència professional. S'exposen i s'analitzen les dades obtingudes i quins són els objectes de reflexió. S'evidencien la receptivitat cap als conflictes, la receptivitat cap als altres membres de la comunitat educativa, la receptivitat dels alumnes cap als gestos de reparació positiva i la receptivitat cap als marcs d'actuació generals. Es conclou que l'ús del diari ha servit com a espai de reflexió i el procés del seu estudi ha acomplert una funció formativa.

Desde un enfoque etnográfico este trabajo se propone estudiar el diario de un profesor de secundaria durante las tres últimas semanas del primer trimestre. El investigador es a la vez el autor del diario. Se pretende conocer que factores de enseñanza-aprendizaje son importantes en su experiencia profesional. Se exponen y se analizan los datos obtenidos y cuales son los objetos de reflexión. Se evidencia la receptividad hacia los conflictos, la receptividad hacia los otros miembros de la comunidad educativa, la receptividad de los alumnos hacia los gestos de reparación positiva y la receptividad hacia los marcos de actuación general. Se concluye que el uso del diario ha servido como espacio de reflexión y el proceso de su estudio ha llevado a cabo una función formativa.

From a ethnographic point of view, this work is focused to study the diary of a high school teacher during the three last weeks of the first term. The researcher is, at the same time, the author of this diary. It is wanted to know which teaching-learning process are important or relevant for his professional experience. The obtained data and the reflexion objects are analyzed and exposed. It shows receptiveness toward conflicts, toward other membership of the educational community, as well as the pupils' receptiveness toward positive redress gestures and the receptiveness toward a framework of general conduct. As a conclusion it is important to say that the use of this diary was useful as a reflexion place and the process of its study has had a formative function.

Justificació i interès de la recerca

La investigació que presentem respon a la demanda del treball de recerca final del Màster Oficial de Recerca en Didàctica de la Llengua i la Literatura de la Universitat de Barcelona.

El treball s'emmarca dins la investigació etnogràfica en els estudis de diaris introspectius, directes. Aquells en els quals l'autor investiga i analitza en primera persona la seva pròpia experiència d'ensenyament. No pretenem, doncs, fonamentar el valor d'aquesta investigació a la generalització de les nostres troballes, sinó a la comprensió profunda d'un cas que pot ser comparable amb altres o, senzillament, il·luminador per altres professors o investigadors.

La nostra investigació es proposa conèixer quins factors són importants per l'autor del diari en la seva tasca com a docent en un institut de secundària. Partim de la convicció que l'ensenyament és una activitat professional reflexiva i que la perspectiva dels professors sobre la seva feina s'autoclarifica mitjançant la seva verbalització.

La rellevància d'escriure un diari de classe ve donada pel fet que aquest pot ser un instrument adequat per conèixer el professor i els seus problemes. Trobar un espai i un temps per a la reflexió sobre allò que ha succeït a la classe ens pot permetre analitzar la nostra actuació i ens facilita les possibilitats de millora en la nostra pràctica professional.

En definitiva, aquesta recerca pretén ser una proposta d'ús i estudi del diari personal del professor per tal de conèixer factors no observables implicats en els processos de desenvolupament de la seva tasca docent.

Estat de la qüestió

a) La investigació etnogràfica

L'observació participant ha estat utilitzada en diferents disciplines com a instrument d'investigació qualitativa per recollir dades sobre la gent, els processos i les cultures. Els mètodes qualitius de recolecció de dades, com podria ser el diari, l'observació i l'anàlisi de documents, han estat inclosos amb el terme global de mètodes etnogràfics.

L'enfocament etnogràfic queda inscrit en el marc de la investigació naturalista, el qual es caracteritza per seguir una orientació no intervencionista amb els subjectes, ja que estudia la gent en situacions naturals. Procura no influir en els patrons naturals que es donen en la instrucció i interacció, ja que pretén descriure i comprendre aquests processos. Segons aquest enfocament la pregunta d'investigació sorgeix de les dades recollides. És a dir, partint de les dades es formula la teoria. Tal com ho proposen Lecompte i Goetz (1982) pel que fa a la formulació del problema d'investigació, es concedeix una importància central al context.

La investigació etnogràfica dins l'aula no té la generalització com a objectiu fonamental perquè la primera preocupació ha de ser analitzar les dades com són, més que no pas comparar-les amb altres dades per veure com de similars són. (Van Lier 1988:2). El primer objectiu és comprendre allò que succeeix a la classe individual; la comprensió precedeix a la generalització.

Quan el nostre objectiu és la comprensió d'allò que succeeix a l'aula cal tenir present una sèrie de principis. Wilson (1977) identifica els camins de l'etnografia a partir de dues hipòtesis sobre el comportament humà: 1) La hipòtesis naturalista-ecològica: té com a principi la creença que el context en el qual es dona un comportament influeix significativament en aquest comportament; per tant, serà necessari investigar el comportament en contextos naturals més que no pas en laboratoris experimentals. 2) La hipòtesis qualitativa-fenomenològica: qüestiona el principi de la investigació experimental segons el qual existeix una realitat objectiva independent de les percepcions subjectives de l'investigador i dels subjectes. L'etnografia creu que el comportament humà no pot ser comprès sense incorporar dins de la investigació les percepcions subjectives i els sistemes de creences dels participants.

Van Lier (1988, 1990) destaca també els dos principis fonamentals de la investigació etnogràfica: 1) El principi holista: descripció dels comportaments en el seu context natural. 2) El principi èmic: en referència a regles, conceptes, creences i significats d'una població en si mateixa.

En aquesta tradició s'inscriu l'estudi dels diaris, que per aquestes definicions respon al principi holista, ja que descriu els comportaments en el seu context, i adopta una perspectiva plenament èmica, ja que parteix del punt de vista de l'aprenent. La persona de l'investigador és a la vegada l'objecte d'investigació.

b) Estudis de diaris

Bailey (1990:215) ha definit d'aquesta manera el que és l'estudi d'un diari:

“Un relat en primera persona de l'experiència d'aprenentatge o d'ensenyament de la llengua, documentat mitjançant entrades regulars i sinceres i posteriorment analitzat mitjançant els patrons recurrents o els esdeveniments més rellevants.”

Una de les característiques dels estudis de diaris és que poden ser introspectius. És a dir, l'anàlisi de les anotacions pot fer-lo el mateix autor. Així, l'autor del diari estudia el seu propi ensenyament o el seu propi aprenentatge seguint un anàlisi directe o introspectiu. Els diaris d'aprenentatge es poden centrar en els professors i el seu ensenyament o també en la interacció entre professors i alumnes o entre ensenyament i aprenentatge.

Bailey i Ochsner (1983:191) esmenten que les entrades dels diaris responen a raons de factors personals, factors afectius, presa de decisions, fonts d'estrès i factors motivacionals. Van Lier (1988: 66, 1990:48) també destaca la utilitat de l'ús del diari per la descripció dels factors cognitius i afectius que acompanyen els processos d'aprenentatge.

Així mateix, Nunan (1992:124) fa notar que els diaris són importants instruments introspectius que descobreixen informacions importants sobre factors psicològics, socials i culturals implicats en el desenvolupament de la llengua.

Bailey (1990) proposa la utilització del diari com una opció entre altres per la formació del professor i apunta els beneficis de la seva aplicació com a instrument d'autoavaluació i autoobservació. Barlett (1990) considera que escriure un diari pot ajudar a cobrir el primer estadi per portar a terme un ensenyament reflexiu.

La introspecció és una característica central dels estudis de diaris ja que l'autor estudia i analitza el seu propi aprenentatge o el seu propi ensenyament. Dins de les aportacions de la investigació introspectiva podem assenyalar que els diaris resulten especialment indicats per aspectes cognitius, afectius o socials.

Grotjahn (1987:59) classifica l'estudi dels diaris en investigació introspectiva dins la categoria d'exploratori-interpretatiu ja que utilitza dissenys no experimentals, dades qualitatives i anàlisi interpretatiu. Quan l'autor del diari és el mateix investigador utilitza les tècniques de la introspecció.

Atenent a la seva definició clàssica, la introspecció és el procés d'observació i reflexió sobre pensaments, sentiments, motius, processos de raonament i estats mentals a fi de determinar les maneres en què aquests processos i estats determinen el nostre comportament. (Nunan 1992:115)

Cohen (1987: 84) refereix la introspecció a procediments que impliquen autorrelat, autoobservació i autorrevelació. Aquests tres estadis estan implicats en la fase d'escriptura i anàlisi interpretatiu de l'estudi de diaris. Com ha manifestat Seliger (1983: 183), les introspeccions són verbalitzacions conscients d'allò que creiem conèixer.

Cohen i Hosenfeld (1981) distingeixen tres categories de recollida de dades introspectives. Amb relació a l'autoobservació de les dades, si la inspecció és simultània a l'esdeveniment serà qualificada com a "introspecció"; si la inspecció es fa immediatament després de l'esdeveniment, s'anomenarà "retrospecció immediata"; si es fa hores després de l'esdeveniment s'hi referirà com a "introspecció retardada".

En l'estudi de diaris, Bailey (1991) sosté que s'utilitzen dades que corresponen a les tres zones d'aquesta cronologia. El purisme en relació a les tècniques d'introspecció solen suscitar polèmiques, fonamentalment pel que fa al temps transcorregut entre els esdeveniments i el registre. En un sentit estricte només serien introspectives tècniques com "pensar en veu alta" mentre es fa una tasca. Aplicar això a la realització d'un diari aniria en detriment de l'aprenentatge.

La major part dels estudis de diaris introspectius pertanyen a experts en lingüística aplicada i a professors de llengua que han documentat els seus propis intents d'aprenentatge d'una segona llengua. Segons Nunan (1992:121), molts d'aquests

estudis fan aportacions interessants sobre aspectes socials i psicològics del desenvolupament de l'aprenentatge.

Algunes de les aportacions dels estudis de diaris que es poden relacionar amb el nostre objecte d'estudi fan referència als factors d'aprenentatge. Així, Schumann i Schumann (1977) parlen de la necessitat d'un entorn físic confortable i ordenat.

Bailey (1980) va trobar tres factors principals que influeixen en la seva experiència d'aprenentatge de la llengua. 1) La seva resposta a l'entorn, físic i social, d'aprenentatge de la llengua millorava en la mesura que millorava el clima social de la classe. 2) La seva preferència per un estil democràtic d'ensenyament: l'obertura i la predisposició del professor a tractar tots els estudiants per igual influïa positivament en el seu aprenentatge i augmentava el seu entusiasme. 3) La necessitat d'èxit i de reforç positiu: el diari mostra la seva percepció del fracàs i l'estímul que suposava l'èxit i el reforç positiu del professor.

L'estudi de Schmidt i Frota (1986) mostra la importància dels factors afectius, socials i interpersonals en la interacció dins i fora de la classe. En el mateix sentit, Campbell (1996) destaca que la interacció social fora de la classe amb el grup de professors condiciona positivament el seu aprenentatge de l'espanyol. I Jovita Díaz (1997) en el seu estudi destaca la importància d'un entorn social dins l'aula que proporcioni un clima positiu.

De l'estudi de diaris, Bailey (1991) en recull una visió crítica centrada principalment en tres qüestions: 1) els subjectes, 2) la recollida de les dades i 3) l'anàlisi de les dades.

Pel que fa als subjectes es critica el petit nombre d'implicats, a vegades només un. La investigació experimental considera que les mostres més grans són més representatives de la població. A més, molts autors de diaris són lingüistes, professors experimentats o professors en pràctiques. Com assenyalen Parkinson i Howell-Richardson (1990:128) les percepcions d'aquests autors estan inevitablement afectades per aquest fet: "A vegades troben les seves sofisticacions teòriques sorprenentment poc ajudadores, però no poden deixar de colorejar el seu relat". Això fa que aquests estudis no puguin ser generalitzats a d'altres estudiants.

Pel que fa a les dades, els diaris impliquen dades subjectives basades completament en les percepcions del seu autor. No són mitjans objectius i l'objectivitat és una de les

marques desitjades per la investigació experimental. Així mateix, com assenyala Seliger (1983), quan s'utilitza la retrospectió hi ha greus problemes en relació al temps transcorregut entre l'esdeveniment i el registre.

Aquest autor qüestiona, igualment, la validesa de les dades introspectives per donar raó dels processos mentals d'aprenentatge en si mateixos, ja que considera que dels processos conscients només uns pocs estan disponibles per ser examinats per l'aprenent. Cal reconèixer que els diaris només poden accedir a alguns dels processos d'aprenentatge de la llengua, tot i això Seliger admet el seu valor per deixar constància dels factors afectius. Per altra banda, assenyala que la majoria dels aprenents no són lingüistes: no disposen dels mitjans per descriure processos lingüístics o per interpretar-los fiablement i, a més, en la versió pública dels diaris no tenim manera de conèixer quanta informació ha esborrat o canviat el seu autor.

Pel que fa a la qualitat de les entrades, els diaris pot ser que només presentin fets externs o que només presentin reaccions, sense detallar els esdeveniments que hi ha darrere d'elles; en aquest cas les afirmacions tenen una certa manca de credibilitat. Fry (1988), en aquesta línia crítica, ha destacat que la retrospectió augmenta els problemes de cognició inherents a les dades introspectives i també qüestiona la seva consistència en termes de temps (esdeveniment- registre de l'esdeveniment) i de profunditat (nivell dels detalls registrats). Finalment, objecta que el procés d'escriure un diari consumeix molt de temps, i si perdem l'entusiasme inicial per culpa del cansament, els resultats seran diferents.

Altres crítiques als estudis de diaris s'han centrat en el fet que la generalització de les troballes és limitada i les relacions causals no són explicables. A més, mentre les dades quantitatives són fàcilment resumibles, és difícil transmetre els continguts dels diaris d'aprenents sense citar extractes dels mateixos diaris, és a dir, amb poc suport de les dades. Per altra banda, no hi ha una codificació de procediments interpretatius per analitzar dades qualitatives; quan s'analitza les entrades del diari l'investigador ha de preguntar-se per les categories que ha d'utilitzar i pels patrons recurrents que desitja trobar. Així mateix, els resultats aportats pels estudis de diaris pel que fa a la generalització de les hipòtesis semblen més aviat pobres.

Nunan (1992:123) resumeix les crítiques plantejades a l'ús de diaris a dues qüestions: el primer grup de crítiques giren al voltant de la noció de generalització; en aquest cas es

qüestiona com conclusions basades en dades procedents d'un únic subjecte poden ser extrapolables a altres subjectes; el diari no seria en si mateix un instrument vàlid o fiable d'investigació; el segon grup es refereix a l'estatus de les dades i a la interpretació que se'n deriva; aquí la pregunta essencialment crítica seria aquesta: fins a quin punt les entrades del diari reflecteixen de manera autèntica allò que realment estava esdevenint en el moment en què es va fer el registre?

Malgrat aquestes limitacions, la generalització no és el propòsit dels estudis de diari i, com expressa Van Lier (1988:3), "estarem tots d'acord en què una bona comprensió dels aprenents de llengua és també una activitat legítima". El punt d'interès dels estudis de diari és comprendre fenòmens d'aprenentatge de la llengua i relacionar factors des del punt de vista de l'aprenent. L'experiència acumulada en l'ús de diaris ens porta a considerar la seva utilitat quan observem la quantitat de dades que passarien desapercibudes de no recórrer a aquest tipus d'aproximació. Les dades generades pels mateixos autors dels diaris ens proporcionen una visió de l'interior de la "caixa negra", segons la metàfora de Long (1980), dels processos d'aprenentatge inexplorats, de les seves perspectives sobre els factors afectius i d'instrucció que afecte el seu aprenentatge.

A més, en el marc de la investigació naturalista els diaris són un procediment ben establert. No són estudis experimentals, sinó empírics, ja que es fonamenten en dades (com a registre d'esdeveniments) i mitjançant la introspecció i la retrospecció ens ofereixen les respostes dels autors del diari davant d'aquests esdeveniments. Això permet, per una banda, incloure el paper central de l'autor del diari en el marc de la nostra investigació, per altra, contemplar factors identificats per l'autor del diari com a importants que l'investigador podria no haver considerat com a dignes d'estudi i, finalment, veure reflectides les condicions del "món real" en les quals s'han recollit les dades.

L'estudi de diaris pot servir perquè d'altres tipus d'estudis se'n puguin beneficiar com a instrument rellevant per a la triangulació de dades. I els de Bailey (1983) i Schmidt i Frota (1986) tenen fonamentació com per a crear hipòtesis i constructes teòrics. Finalment, com comenta Jovita Díaz (1998) si som conscients de les diferències individuals de cadascú valorarem la importància d'estudiar a fons a un únic autor de

diari i, a més, la seva tècnica és senzilla, encara que requereix autocrítica, escriure amb regularitat i profunditat.

Objectius de la recerca i preguntes d'investigació

- Situar el diari en un context conceptual i metodològic que el relacioni amb la investigació qualitativa, el paradigma del pensament del professor i les activitats que exerceix. Situar-lo a més en el context dels documents personals com a instrument per accedir al pensament i l'acció del seu autor.
- Utilitzar els diaris per vehicular el pensament dels professors. Explorar el professor per si mateix mitjançant el diari la seva pròpia actuació professional, autoproporcionar-se feedback i estímuls de millora. Desenvolupar a través del diari una consciència individual de la pròpia experiència d'un mateix.
- Explorar-se els pensaments dels professors i com aquests s'elaboren mentalment i respecte al seu discurs a la pràctica, com el llenguatge amb el qual es descriu un problema moldeja allò que s'opina d'ell. Observar els marcs conceptuals des dels quals l'autor del diari expressa la seva manera de veure la seva tasca docent.
- Conèixer quins factors són importants per l'autor del diari en la seva experiència d'ensenyament de llengua i literatura catalanes en un institut de secundària.

La pregunta-guia d'aquest estudi que ens plantejem és: **Quins factors d'ensenyament-aprenentatge són importants en l'experiència professional de l'autor del diari?** Per respondre aquesta qüestió es segueix el procediment descrit per Bailey (1990) i Bailey i Ochsner (1983) i es seguiran els criteris d'acceptabilitat establerts per ells.

Metodologia

El diari ha estat emmarcat per molts autors dins els instruments utilitzats tradicionalment en la investigació a l'aula i, més concretament, en investigació etnogràfica. En el nostre estudi adoptem l'enfocament etnogràfic que es caracteritza segons Cambra (2003) per:

- És adequat per descobrir els valors i les representacions que formen la cultura docent.
- Basar-se en fets empírics per aprofundir en els fet quotidians del grup social i cultural que constitueix la classe, de la qual es pot oferir una explicació densa i matisada.
- Pretendre interpretar la interacció que es produeix a l'aula des de la perspectiva del participants (èmica), de forma holística i contextualitzada.
- Estudiar casos singulars en un nivell microcontextual, sense perdre de vista el context extern.
- Centrar-se en els participants, en les seves representacions i en com creen contextos significatius per interactuar i aprendre.

Partint de la definició i caracterització de l'estudi de diaris de Bailey i Oschner (1983:190) i Bailey (1990:219) proposen un procés d'elaboració de l'estudi de diaris en cinc fases:

1. L'autor del diari escriu un relat de la seva història personal d'aprenentatge o d'ensenyament de la llengua.
2. Registra sistemàticament esdeveniments, detalls i sensacions de la seva experiència quotidiana, sabent que allò escrit és confidencial.
3. Revisa les entrades per la versió pública del diari; en aquest procés es clarifica el significat.
4. Estudia les entrades buscant patrons i esdeveniments significatius.
5. Els factors identificats com a importants per l'experiència d'aprenentatge o ensenyament de la llengua s'interpreten i es discuteixen al final de l'estudi del diari. En aquest punt es poden afegir les idees procedents de la bibliografia del camp.

Plantegen els següents criteris d'acceptabilitat:

- Honestitat i franquesa en la introspecció.
- Informació del context d'aprenentatge o d'ensenyament.
- Freqüència i duració de les entrades, i quan sigui pertinent les raons per la seva omisió.
- Caracterització de la pròpia personalitat: qualitats, trets, actituds, que afecten l'aprenentatge o l'ensenyament de la llengua.
- Credibilitat: com a participant d'esdeveniments d'aprenentatge o d'ensenyament de la llengua: història prèvia d'aprenentatge o d'ensenyament. Ús de la 1ª persona, llenguatge directe i senzill.
- Vinculació de les interpretacions a l'esdeveniment.
- Exposició del procés que ha acabat amb el text final.

Cada investigador pot seguir les pautes que cregui més oportunes segons la seva creativitat i propòsits. En aquest cas objecte d'investigació s'han seguit aquestes instruccions:

- S'ha escrit sobre allò que s'ha cregut més rellevant del dia.
- S'ha escrit en suport informàtic el més aviat possible després de la finalització de la jornada laboral.
- S'ha intentat escriure sempre des del mateix lloc.
- Les entrades han tingut una durada de 15 a 30 minuts aproximadament.
- No s'ha tingut gaire en consideració l'estil, la gramàtica ni l'organització.
- S'ha escrit d'una manera lliure sense instruccions prèvies per no limitar la creativitat.
- S'ha escrit sobre fets i pensaments.

Pel que fa a la metodologia d'anàlisi de les dades s'ha seguit el següent procés:

1. En primer lloc s'ha realitzat una lectura exploratòria de tot el text. Es tracta d'una lectura sense anotacions amb l'únic propòsit d'habituar-se a la línia del

discurs seguida pel professor i l'univers d'esdeveniments que es recullen en el diari (tipus de nens, característiques del centre, dinàmica general de les classes, etc.). En aquesta fase també vam canviar el nom dels alumnes i dels professors que apareixien per pseudònims, per mantenir la privacitat dels subjectes.

2. En segon lloc vam fer una segona lectura amb anotacions al marge i vam seleccionar les afirmacions i les dades més rellevants des del punt de vista dels grans camps temàtics a explorar.
3. Posteriorment, vam realitzar un anàlisi del discurs assenyalant els aspectes lingüístics més rellevants. Aquest anàlisi del diari s'ha realitzat atenent els objectes de la interacció i els indicadors que es concreten en el quadre que segueix. Els criteris han estat elaborats pel grup PLURAL a partir de les aportacions fetes per l'anàlisi del discurs i, d'una manera especial, a partir dels estudis realitzats per Kerbrat-Orecchioni (2005) sobre les característiques del discurs en interacció.

OBJECTES DE LA INTERACCIÓ	INDICADORS
Dimensió interlocutiva	
Marc de participació	Qui s'adreça a qui?
Llengua	Quina llengua usa? Hi ha alternança de llengües? La llengua es converteix en tema?
Organització	Com s'organitza el discurs? Com s'obre? Com es tanca?
Dimensió temàtica	Quin tema tracta? Paraules clau? Constel·lació de paraules?

Dimensió enunciativa	
Posicionament enunciatiu	Com se situa respecte allò que diu? Hi ha valoracions i apreciacions? Usa perífrasis verbals? Quina modalitat verbal predomina? Conducta discursiva: justifica, argumenta, etc.
Persones	Quins pronoms personals usa?
Situació en el temps	Distingeix entre ara i abans?
Punts crítics	Hi ha contrast entre desig i realitat?
Recursos expressius	Fa ús de metàfores o altres imatges?
Expressió d'emocions	Expressa preferències i com se sent? Quins recursos prosòdics usa?

S'analitzen les tres últimes setmanes del primer trimestre del diari d'un professor de secundària que a la vegada és el mateix investigador de l'estudi. L'anàlisi es fa en tercera persona, com si investigador i autor del diari fossin dues persones diferents, en un exercici de distanciament i objectivitat.

Estudi de les dades, anàlisi, presentació i discussió de resultats

Primera setmana. Entrada 1

Festa de lliure disposició.

Anàlisi:

Només s'anota que és un dia de festa escollit per l'institut.

Primera setmana. Entrada 2

Avui és el primer dia que començo a escriure aquest diari. I m'agrada començar de manera positiva. El dia ha començat amb el somriure de la Maria i el seu simpàtic bon dia. M'agraden els profes que són així, que transmeten energia, que sempre estan contents. Però, la veritat és que n'he trobat molt pocs en tots els instituts on he treballat. De fet, es poden comptar amb els dits d'una mà...

Un altre bon moment, ha estat quan el Juan José m'ha entregat la seva redacció. Un bon text. Quan l'he trobat després pel passadís l'he felicitat i hem encaixat les mans. Espero que segueixi treballant i que aquest gest serveixi perquè continui millorant la seva actitud. Ja ho veurem...

En Yassin de 4t d'ESO m'ha vingut a demanar perdó per l'incident de l'altre dia. Parla poc català i jo li havia d'anar traient les paraules de la boca. He volgut pensar que m'ha vingut a trobar per arreglar les coses. El seu tutor m'havia comentat que em vindria a trobar per disculpar-se. També hem acabat amb una encaixada de mans. La seva mirada semblava conciliadora. No ho sé. Tampoc sé com evolucionarà. Ja ho veurem... Però en aquest cas tampoc em preocupa massa perquè aquest és un alumne que no tinc a les meves classes.

Finalment, avui he tornat a parlar amb el Cap d'Estudis. Hem parlat de les diferents problemàtiques amb alguns alumnes. Sembla que hem acostat posicions. He tingut la sensació de tornar-me a sentir recolzat i això em dóna més força a l'hora de poder fer front a possibles conflictes.

Després a la tarda, he tornat amb el cotxe acompanyat de la Diana i m'explicava les seves incidències del dia. Però, avui no toca. És el primer dia del diari i només vull destacar, com ja he dit abans, els bons moments. Espero que cada cop siguin més i s'allarguin durant tot el curs.

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix fent un exercici d'introspecció. Usa el català per a expressar allò que sent i que pensa. El discurs s'organitza mitjançant cinc segments que tracten de cinc moments que ell considera importants de la seva jornada laboral. Obre el discurs fent servir el metallenguatge per comentar que comença a escriure el diari

expressant sentiments positius. I tanca el diari comentant el mateix, que només vol fer referència als bons moments. Es podria considerar una estructura d'inici i de tancament circular ja que comença i acaba amb la mateixa temàtica. A més, obre amb una opinió positiva d'una professora i després tanca amb un fet d'una altra professora. Dues professores de qui diu el nom personal i de qui es podria interpretar que són un punt de recolzament.

Dimensió temàtica:

Tot i voler començar de manera positiva el diari, el tema central d'aquesta entrada són els conflictes que hi ha a l'institut. A l'entorn d'aquesta temàtica hi ha tot un seguit d'apreciacions que s'organitzen mitjançant els següents eixos i paraules clau:

Persones que interactuen: autor del diari, Maria, Juan José, professors, Yassin, tutor de 4t, Cap d'estudis, Diana.

Activitats: redacció

Conductes positives: somriure de la Maria, professors que transmeten energia, encaixada de mans, millora la seva actitud, arreglar les coses, disculpar-se, mirada conciliadora.

Conductes negatives: pocs professors que transmeten energia, incident d'un altre dia, problemàtiques, possibles conflictes i incidències del dia.

Espai temporal: el dia que escriu el diari, altres anys en altres instituts, un altre dia on hi va haver un incident, expectatives cap al futur.

Dimensió enunciativa:

L'autor del diari escriu en primera persona i es posiciona proper a certs professors els quals anomena pel nom i pren cert distànciament en relació amb el cap d'estudi el qual anomena pel càrrec que ocupa. Valora començar de manera positiva, li agraden els professors que transmeten energia positiva, fa un esforç per destacar els bons moments, allò positiu que ha viscut. Esmenta dos gestos de reforç positiu com són dues encaixades d'abans que situa en l'ara i que vénen precedides d'un abans problemàtic. Per tant, manifesta la millora en el temps de l'actitud de dos alumnes. També manifesta l'apropament amb el cap d'estudis i finalment, acaba amb el desig que els bon moments

s'allarguin durant tot el curs. Es veu clarament una línia entre passat, present i futur. Un passat amb conflictes, un present on alguns d'aquests conflictes es van solucionant, però que n'hi segueixen havent encara que aquí no s'expliquin pel desig de l'autor del diari de començar de manera positiva, i finalment es desitja un futur sense conflictes on mitjançant tots aquests gestos positius es tanquin les diferents problemàtiques. Per acabar, esmentar també l'ús d'algunes imatges o metàfores que ajuden a expressar algunes emocions com són una encaixada de mans, una mirada que semblava conciliadora, li havia d'anar traient les paraules de la boca i hem acostat posicions. Aquestes també s'usen com a valor modalitzador, distànciament i de cert escepticisme respecte a la resolució de les diferents problemàtiques.

Síntesi:

En aquesta entrada, que es podria considerar la primera, s'observa que allò que li preocupa són els conflictes que hi ha a l'institut. També esmenta gestos de reforç positiu després d'algunes accions d'alumnes. Parla d'energia positiva que es podria relacionar amb el bon ambient desitjat i per acabar, un altre tema que sorgeix és la diferenciació que fa a l'hora d'anomenar el professorat. Alguns pel nom, d'altres pel càrrec. Distinció feta per motius de proximitat, confiança i bona relació.

Primera setmana. Entrada 3

Fantàstic. Avui com sempre. L'Eva i la Hafida passejant pels passadissos, faltant al respecte a tothom, fent el que els dona la gana. No sé si les han expulsat de classe o és que elles ja no entren. Vaig a parlar amb el Cap d'Estudis i el Coordinador Pedagògic i em diuen que la Hafida demà marxarà expulsada una setmana. De l'Eva em diuen que han parlat amb ella i que no vol estudiar, que li és igual tenir el títol de l'ESO... Parlo amb ells, però no tenen solucions. No saben què fer. La burocràcia és lenta. Sembla que la solució és aguantar i qui dies passa anys empeny. Mai havia estat en un institut com aquest.

També els plantejo el problema d'en Raúl. Sempre arriba tard. Ell em va dir que és perquè el despertador li sona fluix. Quan m'ho explicava vaig notar que era un problema dels pares... I avui el Cap d'Estudis m'ho ha confirmat. Es veu que els seus pares treballen i marxen molt aviat del matí i ell s'ha d'espavilar sol. I llavors què fem? També anar passant? Mirar cap a un altre costat? Li apunto falta i no el deixo entrar? Ningú pot prendre mesures? No sé què faré. Ja ho veurem.

I per acabar el dia, guàrdia amb 4t d'ESO. La professora faltava. No sé qui és, però ja porta dues setmanes així. Diuen que és normal perquè li han tocat uns

grups difícils. Els nens se'n van al pati a fer quatre xuts. Aprofito per jugar una estona amb ells. Penso que és una manera per anar guanyant-me'ls...

El meu nomenament en aquest institut és per un any i a la credencial posava interí de Llengua i literatura catalanes.

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix amb la intenció d'expressar els seus sentiments i pensaments. Fa servir el català i organitza el discurs en quatre segments. L'obre fent ús de la ironia per manifestar una actitud incorrecte d'unes alumnes. El tanca també irònicament amb una frase on recorda que és professor de català. Es podria considerar una estructura d'inici i de tancament circular ja que es comença i s'acaba de manera irònica expressant un malestar.

Dimensió temàtica:

El tema d'aquesta entrada són els conflictes. S'expliquen les conductes negatives de tres alumnes i l'absència d'una professora. El tema s'articula entorn dels següents eixos i paraules clau:

Persones: autor del diari, Cap d'estudis, Coordinador pedagògic, l'Eva, Raúl, pares d'en Raúl.

Sancions: expulsió de classe, expulsió de l'institut, burocràcia lenta, falta d'assistència

Conductes negatives: passejar pels passadissos, faltar al respecte, fer el que els dona la gana, arribar tard, desatenció dels pares cap a un alumne, absència d'una professora.

Conductes positives: jugar a futbol amb els alumnes per millorar la relació amb ells.

Espai temporal: avui, dies passats, expectatives de dies futurs, un any.

Dimensió enunciativa:

L'autor del diari fa ús de la primera persona per expressar-se. Valora irònicament com a fantàstica l'actitud inadequada de dues alumnes. Es lamenta també de la lentitud de la burocràcia per resoldre els conflictes. Planteja també com a negatiu el problema d'un

alumne que sempre arriba tard i d'una professora que fa dues setmanes que no assisteix a treballar. L'única apreciació positiva és el fet d'aprofitar el futbol per mantenir un altre tipus de relació amb els alumnes que pensa que li pot reportar una millora en el tracte i en l'ambient dins l'aula.

La manera com fa referència al temps ens indica que valora molt negativament el seu present en aquest institut ja que el compara amb els que havia treballat anteriorment i de les seves paraules es desprèn que és el pitjor on ha estat. Així mateix, també és rellevant comentar la importància que dóna al temps en aquesta entrada perquè també fa ús d'una frase feta, qui dies passa anys empeny, per mostrar la manca de mesures davant de fets conflictius, la inacció davant dels problemes, l'ajornament de la presa de decisions. Això també es veu quan comenta que un alumne sempre arriba tard. Aquest sempre posaria èmfasi a una altra problemàtica que s'allarga en el temps sense que ningú hi posi solució. Un altre exemple, seria el cas de la professora que porta dues setmanes faltant. I finalment, acaba indicant que el seu nomenament és per un any. Podríem interpretar aquí que aquest malestar té una data d'acabament.

En aquesta entrada també es pot apreciar el diferent tracte que manté amb els altres membres de la comunitat educativa. Els alumnes els anomena pel nom i en canvi als membres de l'equip directiu ho fa pel càrrec que ocupen. Aquí es pot apreciar cert distanciament cap a aquells qui considera responsables de la manca de solucions cap als conflictes. També hi ha una oració amb subjecte el·líptic en la qual aquest es refereix als professors. Aquesta el·lisió de subjecte també es podria interpretar cap al descontentament general d'aquest col·lectiu en aquest institut.

Es pot apreciar que la realitat que descriu és de conflictes, de desordre i de manca de solucions. I el desig és de buscar millorar la situació mitjançant el diàleg amb el cap d'estudis i el coordinador pedagògic. També es veu aquest intent de millora en el fet d'aprofitar el futbol com a mitjà per establir un altre tipus de vincle amb els alumnes que millori la relació. Així com també el fet d'interessar-se pels retards d'un alumne. Tots i aquests desitjos de millora, pel que descriu a la realitat no veu solucions a curt termini. I és mitjançant el recurs prosòdic de la ironia que pren distància de les problemàtiques que viu i que li generen preocupació i malestar.

Síntesi:

Torna a parlar de més conflictes amb altres alumnes. Segueix anomenant pel càrrec i no pas pel nom a alguns professors. Apareix un altre gest d'apropament als alumnes amb el fet de jugar a pilota amb ells. Amb la frase qui dies passa anys empeny descriu una manera de fer que ha notat en aquest institut i no li agrada. I finalment, apareixen tocs d'ironia que serveixen per distanciar-se dels problemes per evitar possibles afectacions afectives o fonts d'estrès.

Primera setmana. Entrada 4

Arriba l'última hora, de cinc a sis de la tarda, amb el grup de 2n A d'ESO. Tinc previst fer la mateixa activitat que el matí ha funcionat amb els del grup B. Posar el bloc i comentar les seves pròpies redaccions. Buscar errors ortogràfics, i corregir-les entre tots...

Aquesta activitat va començar un dia a partir d'una quadre de Van Gogh, Terrassa de cafè a la nit, que vaig penjar al bloc. Vaig projectar aquesta imatge a la pissarra amb el canó de projecció i els vaig dir que escrivissin un text inspirant-se a partir de la imatge... allò que els suggeria... aquelles imatges i/o històries que podien inventar a partir d'aquella situació... Això va durar una sessió.

Després, el dia següent vam llegir-les en veu alta i vam comentar-les i corregir les primeres paraules que no ens havien sonat bé. Després, vaig dir que les pengessin al bloc i avui les hem llegit. I amb el grup B ha funcionat. És una activitat que m'ha agradat i per això en vull deixar constància.

Però amb el grup A sempre passen coses... i només començar la classe, tots els alumnes mirant per la finestra. En Rida s'ha marejat i ha vingut l'ambulància per emportar-se'l. La psicopedagoga m'ha dit que s'ha donat un cop al cap. Els alumnes diuen que porros... Jo no ho sé... Però, el primer que he pensat quan l'he vist allà estirat... és en el fum, fum, fum... Però deixem-ho, i anem a allò que anàvem...

S'han calmat, han deixat la finestra i han tornat a seure al seu lloc. Poso l'ordinador, i segon contratemps... internet no anava... problemes de connexió, per variar... No passa res. Avui avancem allò que haguéssim fet el proper dia, i no patiu que el proper dia seguirem amb el bloc. Els agrada treballar amb el bloc. El faig servir molt per motivar-los, per guanyar-me'ls... Llegeixen i escriuen sense adonar-se'n...

I res, obrim el llibre... i noto la gent cansada i els exercicis avorridíssims, que lent passa el temps. Se m'acut de fer un exercici en el qual un alumne explica una història a un altre i llavors aquest li ha d'explicar a un altre que estava a fora i no l'ha sentit i així successivament fins a sis alumnes. I quan l'últim explica la història ja no se sembla gens a la que ha explicat el primer. Els ha agradat, s'han

tornat a activar, hem rigut una estona, i han parlat en català... que normalment no ho fan. Entre ells sempre parlen en castellà. Me'n vaig content cap a casa. Cap al màster.

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix. Fa un exercici d'introspecció i fa ús del diari per deixar constància per escrit d'una activitat que ha funcionat. La llengua que fa servir és el català i organitza el discurs en sis segments. Comença l'entrada parlant de l'última hora de classe del dia. Aquesta li serveix com a pretext per exposar una activitat que li ha funcionat. Per fer-ho fa un salt temporal on explica què ha fet en altres sessions. I acaba l'entrada tornant a centrar-se en l'última hora de classe del dia. És a dir, podríem dir que aquesta entrada només es centra en allò que ha passat durant una hora de classe.

Dimensió temàtica:

El tema principal que es vol tractar en aquesta entrada és una activitat didàctica que ha funcionat. Però en l'explicació de la mateixa apareixen altres aspectes rellevants: relació amb la psicopedagoga, mareig per porros i problemes de connexió amb internet. D'aquí que podem dir que el tema s'articula entorn dels següents eixos i paraules clau:

Persones: grup de 2n A d'ESO, grup de 2n B d'ESO, Rida, psicopedagoga

Activitats: treball amb el bloc, corregir redaccions, explicar una història, parlar en català

Instrumentes: internet, canó de projecció, text, imatge, llibre

Habilitats: llegir, escriure, inventar, imaginar, inspirar-se, corregir, explicar, riure

Espai temporal: última hora del dia, de cinc a sis de la tarda.

Conflictes: alumne marejat, porros, internet no funcionava, gent cansada

Dimensió enunciativa:

L'autor del diari fa ús de la primera persona per expressar-se. Comença l'entrada parlant de l'última hora del dia actual i fa ús del passat per explicar altres sessions prèvies abans de l'activitat d'avui. Esmenta que l'activitat que té prevista amb el grup A ha funcionat

abans el matí amb el grup B. Tot i que l'autor del diari explica una activitat que li ha funcionat, a l'hora de centrar-se en allò que ha passat dins l'aula tria per explicar més detalladament el grup on ha tingut algun problema. Amb això podem veure que està més preocupat pels problemes o conflictes que no pas pels aspectes didàctics de l'ensenyament de la llengua i la literatura. És a dir, esmenta que en el grup A l'activitat ha funcionat i no entra en detalls. En canvi, en el B esmenta que un alumne s'ha marejat i que internet no funcionava. La part negativa. Aquest enfocament cap a la part negativa posa de manifest la preocupació cap a les diferents problemàtiques i com aquestes afecten a la seva tasca. En aquesta entrada també es segueix mostrant la distància amb la psicopedagoga ja que l'anomena pel càrrec. En canvi, l'alumne ho fa pel nom. El desig era que l'activitat funcionés com en el grup del matí, però la realitat és una altra. Tot i els contratemps, valora positivament l'ús d'internet i en concret del bloc com a eina de motivació de l'alumnat. També valora positivament la capacitat d'improvitzar una activitat. I apunta també que normalment els alumnes no parlen en català. El final de l'entrada expressa que se sent content.

Síntesi:

És el primer dia que explica una activitat didàctica tot i que no entra en detalls d'allò que passa dins l'aula des del punt de vista de l'àrea de llengua i literatura. Ús del bloc com a eina de motivació, de millora de rendiment i de relació amb els alumnes. Es torna a fer esment d'un incident al centre amb un alumne a qui se l'ha emportat l'ambulància. Segueix anomenant pel càrrec a aquells professors amb qui no té afinitat.

Primera setmana. Entrada 5

Divendres dues hores amb els grups 3 de 2n d'ESO i de 4t d'ESO. Aquí n'hi diuen grup 3, a altres instituts grups de reforç, de diversitat, grups lents... Diferents etiquetes per designar el mateix. No m'agrada. No m'agraden aquestes divisions. Ja marquen als nens. Ells mateixos ja se senten inferiors. Sembla que se'ls potenciï negativament. Ho he notat amb alguns comentaris que ells mateixos s'han dit. "Que somos el grupo 3" Com volent dir que és normal que no ho sapiguem fer, que no ho entenguem... Etiquetes negatives.

Els divendres anem a l'aula d'informàtica i treballem amb els ordinadors. Avui amb els de 4t, a partir d'un article del bloc d'errors ortogràfics, ha sortit el tema de la detenció de dos nois per un assassinat a Ripollet. N'hem estat parlant, hem buscat la notícia al diari, l'hem penjat al bloc, alguns hi han deixat comentaris i

hem decidit que dilluns en farem un debat. No estava previst, però ha sortit prou bé. M'agrada tocar temes d'actualitat i improvisar segons com veig o com noto la classe. Estats d'ànims, cansament, motivacions, actituds.

I ara a descansar. Cap de setmana. Ja tocava. Vaig molt cansat aquest any.

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix i fa ús del català per expressar els seus pensaments. Només utilitza el castellà quan en estil directe lliure es posa en la veu dels alumnes. El discurs s'organitza en dos segments i en una frase final que li serveix per tancar l'entrada del dia. Els dos segments s'obren fent esment del dia de la setmana en el qual es troba, el divendres. I es tanca amb la frase final on manifesta el seu cansament.

Dimensió temàtica:

Podríem dir que en aquesta entrada s'hi tracten bàsicament dos temes. La classificació dels alumnes per nivell i l'ús del bloc com a eina de treball. Això s'articula entorn dels següents eixos i paraules clau:

Persones: grups 3 de 2n i 4t d'ESO, nens, grups de reforç, grups de diversitat, grups lents.

Activitats: treballar amb l'ordinador, parlar d'una notícia del diari, buscar una notícia al diari, penjar la notícia al bloc, deixar comentaris, debat

Instrumentes: internet, ordinador, aula d'informàtica, bloc.

Habilitats: llegir, escriure, improvisar, ser crítics, utilitzar internet.

Espai temporal: divendres, cap de setmana, any.

Conflictes: etiquetar els alumnes.

Dimensió enunciativa:

L'autor del diari fa ús de la primera persona. En el primer segment en singular i en el segon en plural. En el primer valora negativament la separació per nivells dels diferents

alumnes. A més tampoc li agraden els diferents noms que s'utilitzen després per designar les diferents agrupacions. En aquest primer segment hi ha un moment que escriu en estil directe lliure per donar pas a la veu dels alumnes. Això li serveix d'exemple per reforçar el seu argument negatiu a què els alumnes siguin anomenats del grup tres. Fa un salt entre l'ara i l'abans quan explica les diferents maneres com anomenen a aquests alumnes en diferents instituts on ha treballat. En el segon segment valora positivament el fet de treballar amb el bloc i el fet d'improvitzar segons l'estat d'ànim dels alumnes. Finalment, manifesta que va molt cansat aquest curs.

Síntesi:

Comença per una manera de fer que no li agrada com és la de classificar els alumnes per nivells. I també torna a parlar del bloc com a eina de treball. Esmenta que va molt cansat, els conflictes el desgasten.

Segona setmana. Entrada 1

Avui res destacable. I potser és això el destacable. Cap incidència, cap problema greu de disciplina. Tranquil·litat. Un dia normal. Així és com ho entenc jo. Només a 2n A d'ESO quan s'ha acabat la classe i ja me n'anava, en Jamal s'ha posat a plorar. No sabia perquè i unes noies m'han dit que potser era perquè tocava el cul a les noies i el volien denunciar. Però, no m'ha quedat clar i tampoc he volgut aprofundir en el tema. Després ho he comentat amb la psicopedagoga i m'ha dit que això va passar l'any passat i ha deixat anar un comentari com dient que ja està bé que plori.

Avui no hi ha hagut reunió de departament perquè la Cap de departament no ha vingut. Millor perquè no parlem de res interessant. Hem plegat abans. Quan me n'anava amb el cotxe he vist l'Ismael anant en patinet. Està expulsat. He pensat que alguna cosa falla. La família, el sistema educatiu o tot plegat. Com s'arriba a aquesta situació? Quines solucions hi ha per aquells que no volen estudiar? Aquest noi ja ve inhabilitat de dos altres centres. Es va passant la pilota d'un lloc a l'altre i com dèiem, qui dies passa anys empeny. I d'aquí a quatre dies Nadal.

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix amb la intenció d'expressar els seus pensaments i les seves vivències. Ho fa en català i organitza el discurs en dos segments. L'obre irònicament fent esment que no hi ha hagut cap incidència i el tanca també amb ironia

fent referència a la proximitat de les festes de Nadal. Relaciona el pas del temps amb els conflictes. L'única solució que proposa és el deixar passar els dies.

Dimensió temàtica:

El tema d'aquesta entrada tornen a ser els conflictes. Tot i que l'entrada comença fent esment de la manca d'aquests, després se'n comenten dos. Un alumne que plora i un alumne que ha estat expulsat. Esdeveniments que s'articulen a l'entorn dels següents eixos i paraules clau :

Persones: Jamal, noies, psicopedagoga, cap de departament, Ismael, família.

Sancions: expulsió, inhabilitació

Conductes negatives: alumne plorant, possible denuncia, no hi ha hagut reunió de departament.

Conductes positives: cap problema greu de disciplina

Espai temporal: dia de l'entrada, expectatives dies futur.

Dimensió enunciativa:

L'autor del diari fa ús de la primera persona. En aquesta entrada destaca sobretot el contrast entre el desig i la realitat. L'autor entén que la realitat hauria d'estar marcada per l'absència de conflictes, però és troba que això no és així. En el primer segment esmenta la problemàtica d'un alumne que plora, però no s'hi involucra del tot. Podríem interpretar que està cansat de tants conflictes i s'ho mira amb una certa distància. En parla amb la psicopedagoga i d'aquesta manera sembla que ja ha seguit tots els passos pertinents per resoldre la situació. En el segon segment comenta molt superficialment el fet que no facin reunió de departament per l'absència de la cap de departament. I sobretot aprofita aquest paràgraf per reflexionar sobre la problemàtica dels alumnes expulsats i dels alumnes que no tenen cap interès en estudiar. No proposa cap solució. Només el pas del temps. Es sent decebut per aquesta realitat.

Síntesi:

Comença amb una ironia que fa esment a que no hi ha hagut cap incident greu, però tot i això un alumne ha plorat. Segueix anomenant pel càrrec a la psicopedagoga i a la cap de

departament. Apareix una altra manera de fer que no li agrada com és la mesura disciplinària de l'expulsió. I torna a aparèixer la frase de qui dies passa anys empeny afegint-li un toc d'ironia amb un comentari relacionat amb la proximitat de les festes de Nadal.

Segona setmana. Entrada 2

Avui equip docent de 2n d'ESO, equip dolent que deia aquell. La coordinadora, que és qui marca l'ordre del dia, no es presenta. No passa res. Tampoc coneix els alumnes perquè no els té.

La tutora de 2n B aprofita que no hi ha en Fèlix per parlar d'alguns alumnes de la seva tutoria. Problemes de drogues, de falta de material, de disciplina... Es veu que l'any passat ja n'hi havia algun que traficava. "Bé, regala marihuana als companys perquè s'hi acostumin". Apunta una de Socials. Un expert en màrqueting. Penso jo. Es xerra molt, però sense arribar a enlloc.

I arriba el Cap d'estudis i diu que centrem la reunió, que hi ha un ordre del dia. Me'l miro i somric. Primer punt de l'ordre del dia: Alumnes que no tenen la foto de l'orla. Això és el més important de tot el que està passant a 2n d'ESO? Falten fotos? Que no es preocupin, potser a la llarga en tindran de cara i de perfil.

Torno de dinar. Veig un nen sortint de dins d'un contenidor. El director, que venia de cara, també el veu. El nen gesticula com sabent que l'han enganxat fent alguna cosa que no tocava. El director passa de llarg. El dinar l'espera. Bon profit!

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix fent ús de la introspecció. Expressa els seus pensaments, sentiments i vivències. Usa el català per fer-ho. Organitza l'entrada en quatre segments. Els tres primers fan referència a una reunió d'equip docent. L'últim a una anècdota que passa durant el descans de l'hora de dinar. El discurs s'obre amb un toc d'humor ja que anomena reunió d'equip dolent a la reunió d'equip docent. I acaba amb un toc d'ironia cap a l'actuació del director.

Dimensió temàtica:

El tema d'aquesta entrada són els problemes que l'autor del diari percep en aquest institut. Els articula mitjançant els següents eixos temàtics i paraules clau:

Persones: coordinadora, tutora, Fèlix, alumnes, professora de socials, cap d'estudis, director.

Conductes negatives: absència de la coordinadora, director passant de llarg.

Conflictes: problemes de drogues, problemes de falta de material, problemes de disciplina, xerrar sense arribar a solucions, ordre del dia poc adequat, nen sortint de dins un contenidor.

Espai temporal: l'hora de reunió d'equip docent, l'hora de descans per dinar.

Dimensió enunciativa:

L'autor del diari comença comentant una manera de fer amb la qual no hi està d'acord com és que la coordinadora d'un equip docent no imparteixi classe als alumnes d'aquest nivell. I acaba tornant a una manera de fer, en aquest cas del director del centre, amb la qual tampoc hi està d'acord. Els altres dos segments també expressen el desacord amb les maneres de fer d'aquest institut i tornen a manifestar-se alguns conflictes. Com ja s'ha esmentat anteriorment, el tema principal d'aquesta entrada és la manera de fer en aquest institut. També apareix el tema dels conflictes. L'entrada gira entorn d'una reunió. Es parla d'alumnes en relació amb les drogues, la falta de material i la disciplina. També es comenta que per seguir la reunió hi ha un ordre del dia. És a dir, el gruix del discurs s'articula a partir d'allò que succeeix en aquesta reunió. L'autor del diari fa un seguit de valoracions i apreciacions negatives de tot el que viu. Es distancia de la resta de professors anomenant-los pel càrrec que ocupen i no pas pel seu nom. A més, aquest distànciament amb la manera de fer s'emfatitza mitjançant la ironia. Aquesta entrada és plena d'ironies: equip dolent, un expert en màrqueting, tindran fotos de cara i de perfil, Bon profit! També es pot apreciar una clara distància entre el desig i la realitat. És a dir, la realitat que presenta és la d'una coordinadora que no dóna classe al grup que coordina, una reunió on no s'arriben a acords, un cap d'estudis que no parla d'allò realment important i un director que passa de llarg de les incidències. I d'aquesta realitat que presenta, se'n pot deduir un desig. Desig que la coordinadora de nivell imparteixi en aquell grup, desig d'arribar a acords a les reunions que ajudin a solucionar les diferents problemàtiques, desig que el cap d'estudis afronti els problemes importants i desig que el director també s'involucri en la correcció de conductes contràries a la convivència. Per acabar, comentar que en aquesta entrada també s'hi podria veure

l'estructura tripartita de passat, present i futur. Un passat recent amb problemes, on en una reunió present es tracten i on finalment l'autor del diari deixa a entreveure que si algunes d'aquestes problemàtiques no s'aturen podran acabar en un futur amb problemes penals.

Síntesi:

Comença amb una altra manera de fer amb la qual està en desacord com és el fet que la coordinadora de nivell no faci classe als grups que ha de coordinar. Més conflictes i davant d'aquests distanciament amb la manera de tractar-los mitjançant la ironia i el fet d'anomenar alguns professors pel càrrec i no pas pel nom. A més, d'acabar comentar una manera de fer del director que podria sintetitzar les sensacions generals de deixadesa que nota en aquest institut.

Segona setmana. Entrada 3

Avui ha vingut en Juli per explicar-me quines activitats hauré de fer amb els de 2n d'ESO per l'estudi que ell està realitzant. A vegades també hi ha gent que fa coses interessants en els instituts. No tot és tan negre com sembla que pinta.

És una llàstima que jo estigui ocupant la plaça que ell ha deixat per aquesta llicència d'estudis. M'hagués agradat treballar amb ell durant tot el curs. Penso que m'hauria servit per aprendre molt. També es poden comptar amb els dits de les mans, les persones de qui he après coses positives en aquests anys voltant pels diferents instituts on m'ha tocat anar a parar.

Després guàrdia amb 4t d'ESO. Em ve la Fatou cridant pels passadissos. Lo has vist? Pero tu lo has vist? Jo no entenia res. Mai l'havia vist així. No sabia què passava. Ella ha continuat passadís avall i hi havia una altra noia envoltada de gent i plorant. Els he enviat tots cap a classe i he intentat esbrinar què passava. Però, no es podia parlar. Avui he entès perquè la gent em mirava amb certa estranyesa quan jo els deia que la Fatou se'm portava molt bé i que gràcies a ella els de 2n d'ESO havien canviat d'actitud. Amb molt de tacte l'he anat calmant. Sobretot no volia que s'enfadés amb mi. Ella no. Ella va ser l'única que em va fer sentir recolzat a principi de curs. Sí, ella i no pas l'equip directiu. S'ha calmat i ha acabat rient. Demà amb més calma, ja en parlarem més bé.

I acabo el dia amb tutoria individualitzada amb els de 2n de batxillerat. Avui em tocava parlar amb en Teo. M'ha comentat que potser n'hi quedaran quatre o cinc aquest trimestre. I m'ho explicava amb tota la tranquil·litat del món... El seu pare també és profe d'aquest institut. Quan hem acabat de parlar, ens l'hem trobat a fora que l'esperava per marxar junts cap a casa. Li he comentat aquest fet. I m'ha dit que sí, que ja ho sabia. També se'l veia tranquil, despreocupat. L'any passat ja li va passar i el final ho va recuperar tot...

He pensat en aquells miracles que es produeixen a les avaluacions de final de curs. Aquelles recuperacions increïbles. Allò de ja els suspendrà la vida... És que no vol anar a selectivitat... És que... Estic encuriósit per veure com funcionarà en aquest institut. Quin teatre! S'abaixa el teló.

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix en un exercici d'introspecció. Usa el català, excepte quan en estil directe cita literalment allò que li ha dit una alumna on manté la llengua en què aquesta se li ha adreçat, el castellà. El discurs s'obre esmentant una conducta positiva i s'organitza en cinc segments en els quals s'esmenten diferents esdeveniments i reflexions que s'han produït durant la tasca educativa de l'autor del diari. Es tanca amb una frase d'indignació amb el sistema d'avaluacions.

Dimensió temàtica:

El tema d'aquesta entrada són bàsicament tres. L'estudi en el qual participa l'autor del diari, una problemàtica amb una alumna i el tema de les avaluacions relacionant-lo amb el cas concret d'un alumne. Aquests temes s'articulen mitjançant els següents eixos temàtics i paraules clau:

Persones: Juli, Fatou, Teo, pare d'en Teo.

Activitats: estudi d'en Juli, guàrdia, tutoria individualitzada.

Conflictes: Fatou cridant pels passadissos, cert passotisme d'alumne a qui li queden moltes assignatures, despreocupació també del seu pare per aquest fet.

Espai temporal: durant tot el dia, i pensaments cap al futur per l'encuriósit cap a les avaluacions.

Dimensió enunciativa:

L'autor del diari comença aquesta entrada valorant positivament l'estudi en el qual participa. Tanmateix, però, manifesta que hi ha pocs professors de qui ha après coses positives en els anys que fa que es dedica a l'educació. Comenta que li hagués agradat treballar amb el professor que dirigeix aquest estudi. Manifesta la seva sorpresa per la

reacció que ha tingut una alumna ja que ell mai ha tingut problemes amb ella. Menciona que va ser l'alumna qui li va donar recolzament a principi de curs i no pas l'equip directiu. Aquí es pot observar encara el cert distànciament amb el professorat. Després també explica la tutoria individualitzada que ha tingut amb un alumne i relaciona la reacció que ha tingut aquest amb l'avaluació final. Mostra enuig davant la tranquil·litat amb què l'alumne s'agafa el fet d'haver suspès moltes assignatures, però al mateix temps ho entén perquè recorda que en altres instituts a les avaluacions finals s'acaba aprovant a tothom. En aquest mateix segment també mostra que l'actitud del pare, que també és professor del mateix centre, és la mateixa que la de l'alumne. En l'últim segment es mostra encuriós per veure com funcionarà l'avaluació final en aquest institut. Aquí fa un salt entre l'ara i l'abans ja que compara aquesta conversa amb el què ha viscut en altres instituts on molts alumnes han acabat recuperant les matèries que tenien pendents. També fa un salt enrere quan comenta que ha trobat poca gent interessant els diferents instituts on ha treballat. Es mostra crític amb aquest fet. Ens mostra una realitat bastant pessimista, i manifesta el desig de treballar amb el professor que fa l'estudi per poder aprendre d'ell. Tanca l'entrada amb una exclamació i compara la tasca educativa amb el teatre.

Síntesi:

Comença amb una valoració positiva de l'estudi en el qual participa, però amb una ironia i una lamentació que va més enllà de l'institut on treballa actualment. Segueix amb un altre conflicte i aprofita per explicar un dels motius del seu distànciament amb l'equip directiu. Dóna un altre exemple de manera de fer i de pensar d'un altre professor, en aquest cas pare també d'un alumne del mateix institut. Acaba amb la comparació de tot plegat amb un teatre, un toc d'humor que li serveix una altra vegada de distànciament.

Segona setmana. Entrada 4

Vaga. Sí, vaga. Naturalment.

Anàlisi:

Només s'anota que fa vaga. L'èmfasi mostra el seu descontentament amb l'institut actual i amb el sistema en general.

Segona setmana. Entrada 5

En Raúl avui ha arribat 20 minuts tard. La normativa del centre diu que si arriba més de 10 minuts tard no pot entrar a la classe. Em limito a seguir-la i li poso falta.

Bon dia Jordi, hola Jordi, hola, adéu, bon cap de setmana, igualment, que vagi bé. Fantàstic. Ja és habitual aquest tracte amb els alumnes. A mi m'agrada que em tractin així, i estic convençut que a ells també.

Entra la Marta a classe queixant-se del conserge. No li ha agradat la manera com l'ha contestat. I m'ho explica a mi. I jo me la miro sense dir res, però amb la mirada li dono suport. No pot ser, però en aquest institut passen sovint aquestes coses...

I quan ja me n'anava, l'espectacle fort del dia. El cap d'estudis de cicles barrant el pas de la sortida a un grup d'alumnes. D'aquí no marxarà ningú fins que... Fins i tot no em deixava sortir a mi. I no li he dit res. L'he deixat que seguís amb el seu discurs. Pobre home. Les cames li tremolaven, se'l veia ofuscat. Els alumnes el contestaven. Un l'ha amenaçat de denunciar-lo als mossos per retenir-lo de manera il·legal. Jo tampoc deia res. Mirava i escoltava. Em van ensenyar que al teatre s'ha d'estar callat. Quan ha obert, m'ha demanat disculpes. Jo he marxat cap a casa. No m'interessava saber ni què havia passat.

A dins les meves classes segueix sonant la música, mentre a fora el titànic s'enfonsa. Bon cap de setmana.

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix manifestant els esdeveniments i els pensaments que ha tingut durant la seva jornada laboral. Usa el català per expressar-se durant tota l'entrada. Organitza el discurs en quatre segments, l'obre explicant la problemàtica d'un alumne que arriba tard i el tanca amb un conflicte.

Dimensió temàtica:

El tema són bàsicament els conflictes amb un petit incís positiu. L'entrada s'articula mitjançant els següents eixos temàtics i paraules clau:

Persones: Raúl, Jordi, alumnes, Marta, conserge, cap d'estudis de cicles.

Conductes positives: tracte cordial amb els alumnes

Conductes negatives: arribar tard a classe

Conflictes: alumna que es queixa de la manera de contestar del conserge, problemes a la sortida d'un grup d'alumnes amb el cap d'estudis de cicles.

Espai temporal: el dia en què succeeixen els esdeveniments d'aquesta entrada.

Dimensió enunciativa:

Es comença aquesta entrada insistint en el fet d'un alumne que arriba tard habitualment. La manera d'actuar aquesta vegada davant d'aquesta situació és seguint allò que diu la normativa del centre. Es pot deduir que no és la millor opció, però es limita a seguir la llei. En el segon segment valora positivament el tracte que té actualment amb els alumnes. Es veu una progressió positiva. En contrast, comenta el cas d'una alumna que es queixa de la manera com l'ha tractat el conserge. Acaba amb un conflicte que ha presenciat quan ja se n'anava. Se'l mira amb certa distància. Amb l'ús dels pronoms queda marcada clarament les diferències entre el que serien ells i el jo. Com ja s'ha dit, entre l'abans i l'ara, el canvi més significatiu és la millora de tracte amb els alumnes. En canvi, sembla que els alumnes amb la resta segueixin igual. Es mostra que el desig és que hi hagi bona relació i la realitat en canvi diu que a vegades no és així. L'autor del diari es sent sol i observa des de fora les diferents problemàtiques que veu sense fer-hi res.

Síntesi:

Comença esmentant un problema que encara no s'ha solucionat com és el fet que un alumne arribi habitualment tard. Després esmenta dues maneres d'actuar. Una amb educació, l'altra sense. I acaba parlant d'un altre conflicte, però aquesta vegada amb més distànciament. Segueix utilitzant el càrrec per anomenar als membres de l'equip directiu. Torna a utilitzar la comparació amb el teatre. I acaba mostrant el seu distànciament amb allò que passa fora de les seves classes.

Tercera setmana. Entrada 1

Avui exàmens. Amb tots els grups he tingut exàmens. Però no m'agrada fer exàmens del llibre de lectura. Anomenar-ho d'aquesta manera trobo que és negatiu. Ja no llegeixes el llibre tranquil. Llegeixes pensant en l'examen i gaudeixes menys del llibre. A més, no crec que d'aquesta manera es fomenti el gust per la lectura. Normalment, dono una llista oberta de llibres, ells en trien un

i l'exposen oralment. Però, quan vaig arribar en aquest institut ja estava decidit. Per aquest primer trimestre, tothom havia de llegir "El llibre negre dels secrets". És un llibre que els ha agradat molt.

Amb els de 4t hem fet l'examen de tot allò que havíem treballat fins ara. M'ha sorprès en Pedro perquè a les preguntes de comprensió lectora només n'ha contestat una de bé. Era un text i unes preguntes molt senzilles. M'ha dit que havia contestat les preguntes sense haver llegit el text, que no sabia que s'havia de llegir abans el text. Em sembla recordar que em van dir que aquest noi tenia dictamen. No ho recordo bé. Ho tornaré a preguntar. Però, de totes maneres, ho podia haver contestat perfectament. En ell tot va més lent. Té un altre ritme de vida. No sé si és alguna cosa cultural, del seu país d'origen. Em recorda aquell anunci del "... me estás estresando...".

Tampoc hem fet reunió de departament. Gràcies a això, he pogut parlar una estona amb en Juli i la Maria. Ha estat bé. Converses interessants. Van buscades en els instituts...

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix fent un exercici d'introspecció. Usa el català per expressar allò que sent i que pensa. Però fa també servir el castellà per expressar una manera de fer d'un alumne. El discurs s'organitza en tres segments. Obre comentant que ha tingut exàmens amb tots els grups i tanca expressant que no ha fet reunió de departament la qual cosa li ha permès conversar amb dos professors.

Dimensió temàtica:

El tema central d'aquesta entrada són els exàmens. L'articula a partir del següents eixos temàtics i paraules clau:

Persones: tots els grups, Pedro, Juli i Maria.

Activitats: exàmens, llegir llibre, fomentar el gust per la lectura, reunió de departament.

Espai temporal: el dia de l'entrada.

Dimensió enunciativa:

En aquesta entrada es comenta que tots els grups tenen examen. Es fa una valoració negativa del exàmens de lectura perquè creu que no és una manera de fomentar el gust per la lectura. Comenta el cas particular d'un alumne que té problemes a l'hora de

respondre unes preguntes senzilles i acaba valorant positivament el fet de no tenir reunió de departament perquè això li permet parlar amb en Juli i la Maria. En parlar dels exàmens expressa les seves preferències per un model de llistes obertes de lectures on els alumnes poden triar, això ho situa en l'abans. En l'ara, en aquest centre, tenen només un llibre. De totes maneres, manifesta que els alumnes han valorat positivament el llibre que havien de llegir. També fa una comparació entre l'ara i l'abans quan comenta amb certa ironia que les bones converses van buscades als instituts. Segons l'autor del diari és difícil trobar converses interessants en els instituts. En aquesta entrada podríem anotar que no s'hi reflecteixen greus problemes de conducta i que l'autor no mostra el seu descontentament general com havia fet en entrades anteriors. Podríem dir que no expressa com se sent.

Síntesi:

Torna a comentar allò que passa dins la classe encara que sigui amb una manera de fer amb la qual no hi està d'acord. Explica la sorpresa que li ha produït un alumne a l'hora de contestar les preguntes d'un examen. I acaba tornant a comentar que aquesta setmana tampoc ha fet reunió de departament i que gràcies aquest fet ha pogut parlar amb en Juli i la Maria. I en aquest final hi posa un toc d'ironia quan comenta que les converses interessants van buscades als instituts. A més, cal remarcar que per anomenar aquests dos professors fa servir el seu nom com a senyal de proximitat.

Tercera setmana. Entrada 2

Avui hem fet l'activitat que en Juli em va demanar per la seva investigació. Espero que hagi sortit bé i que li pugui ser útil. He llegit per sobre algunes de les respostes dels alumnes i he pogut constatar que tants caps, tants barrets... M'agradaria llegir les conclusions a què ell arribarà. I també comentar l'activitat.

He anat a dinar amb quatre professores de l'institut. Llàstima que no recordo tot el que s'ha arribat a dir d'alguns nens. Només em ve el cap que probablement hi haurà un alumne a qui inhabilitaran del centre. Es veu que li va dir a un professor que li xupés la polla i no sé quantes animalades més. Em sorprèn que es prenguin mesures. Ja ho veurem també...

I l'espectacle d'avui ha estat quan ha sonat l'alarma d'incendi. Simulacre d'evacuació de l'institut. Última hora de la tarda. Mai n'havia vist cap de tan poc creïble. La gent amb alegria sortia al pati. Allà alguns aprofitaven per jugar a pilota, fins que el cap d'estudis els l'ha interceptat.

Just abans que sonés l'alarma, estàvem a classe amb els de batxillerat. Estàvem comentant les redaccions que havien escrit. Mentre fèiem classe ha entrat el professor responsable d'informàtica. Ha entrat sense dir res. Sense demanar permís. Es veu que és normal que aquestes coses passin en aquest institut. Potser demà li explico que a les meves classes, la cosa no funciona així. O potser ho comento amb algú de l'equip directiu. O potser callo. No sé si val la pena intentar parlar amb les cadires. Després explico als alumnes que han de picar la porta abans d'entrar... No m'estranya que es sorprenguin... No hi deuen estar acostumats...

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix fent un exercici d'introspecció. Usa el català per expressar-se. El discurs s'organitza en quatre segments. L'obre amb el comentari d'una activitat que ha realitzat per l'estudi en el qual participa i el tanca amb una actuació d'un professor amb la qual hi està en desacord.

Dimensió temàtica:

El tema d'aquesta entrada s'organitza mitjançant els següents eixos temàtics i paraules clau:

Persones: Juli, professores, alumnes, professor responsable d'informàtica.

Activitats: activitat estudi d'investigació, simulacre d'evacuació, comentari de redaccions

Conflictes: inhabilitació d'un alumne, entrada a classe d'un professor sense permís.

Espai temporal: el dia en què s'esdevé l'entrada del diari

Dimensió enunciativa:

Comença amb el comentari d'una activitat que ha realitzat per l'estudi en el qual participa. Fa servir la frase tant caps, tants barrets per descriure la diversitat de respostes que hi ha. Manifesta que li agradaria poder llegir les conclusions a les quals arribarà l'investigador. Després expressa la seva sorpresa davant el fet que es prengui mesures disciplinàries per part de l'equip directiu. Valora negativament el simulacre d'incendi ja que considera que s'ha portat a terme de manera poc seriosa. I també valora negativament el fet que un professor hagi entrat dins la seva classe sense picar la porta.

En el cas del simulacre d'incendi fa una comparació entre aquest que ha viscut i d'altres que havia viscut anteriorment. També compara allò que demana als alumnes quan entren a la classe i la mateixa actuació d'un professor que hauria de ser exemple de manera de comportar-se. Es mostra com aliè a tot allò que esdevé al seu voltant. No se sent integrat dins l'institut. Es planteja si val la pena fer certes consideracions d'allò que no li agrada perquè pensa que no l'entendran. Això ho manifesta amb certa ironia quan diu que no sap si val la pena parlar amb les cadires. Mostra una visió crítica d'allò que viu.

Síntesi:

Fa servir la frase tants caps, tants barrets per referir-se als alumnes, amb la idea de transmetre que hi ha moltes maneres diferents de pensar i d'actuar. Després torna a aparèixer l'explicació d'un altre conflicte. Comenta com s'ha portat a terme el simulacre d'incendi amb un altre toc d'ironia de distànciament. I acaba, amb el seu desacord amb les maneres de fer d'un professor. Un altre professor a qui no anomena pel nom. I també mostra el seu desgast general i el seu distànciament amb l'equip directiu mitjançant la ironia quan es qüestiona si val la pena intentar parlar amb les cadires.

Tercera setmana. Entrada 3

El dimecres va de guàrdies. La primera fantàstica, ha anat bé. He pogut comprovar com nens de 3r d'ESO encara no saben sumar. No calen més comentaris. I la segona, una festa. Només faltava un professor i ens hem repartit la guàrdia.

Durant la primera mitja hora m'ha tocat estar a la sala d'expulsats. Mentre estava allà, ha baixat una noia a buscar-me perquè hi havia un alumne que no volia sortir d'una classe d'on n'havia estat expulsat. Era en Yassin. Quina novetat... He arribat i li he dit que havia de sortir. Remugava i deia que no, però al final ha sortit. Abans però, ha tirat una patada a la paperera, i després quan baixava les escales ha escupit al terra. A mi ara, després d'aquell incident, sempre em saluda. I molt bé. Cap problema. Després, durant la segona mitja hora, he hagut d'anar a 3r d'ESO. Aquesta vegada no he pogut comprovar si sabien sumar. La professora amb qui comparteixo guàrdia m'ha deixat una festa muntada. Alguns escoltant música, altres tirant-se paperets, altres donant-se clatellots, etc. He estat una estona observant-los, meditatiu, pensant en tot plegat... Després he decidit intentar suavitzar la situació. Però... Era última hora. I quanta feina queda per fer... A tots plegats...

Sense anar més lluny, a la sala d'expulsats hi ha un full penjat a la paret amb unes normes fantàstiques. "Els expulsats no poden fer servir els jocs que hi ha a la sala. Només els poden fer servir els alumnes que fan soltes, els que no van a vela i els que arriben tard". Sí, senyor. Arribar tard té premi. Jo ja no dic res... Demà és dijous.

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix amb la intenció d'expressar els seus sentiments i pensaments. Fa servir el català i organitza el discurs en tres segments i unes primeres oracions introductòries que ens posen en situació del tema que es tractarà. Comença explicant que el dimecres és el dia que li toca fer guàrdia i de seguida obre el discurs amb una irona comentant que la primera guàrdia ha anat bé com si fos una excepció. El discurs es tanca comentant la normativa de la sala d'expulsats.

Dimensió temàtica:

El discurs tracta sobre aspectes referents a les guàrdies de les quals se'n deriva el tema principal que són els conflictes i la manera de tractar-los. Aquesta entrada s'organitza mitjançant els següents eixos temàtics i paraules clau:

Persones: alumnes de 3r d'ESO, un professor absent, Yassin, professora de guàrdia, els expulsats.

Conductes negatives: alumnes que no saben sumar, expulsió de classe, tirar una patada a la paperera, esupir al terra, tirar-se paperets, donar-se clatellots, deixar jugar a jocs als qui arriben tard.

Espai temporal: les dues hores de guàrdia

Dimensió enunciativa:

L'autor valora negativament els diferents aspectes sobre els que tracta aquesta entrada. El discurs tracta sobre aspectes referents a les guàrdies dels quals se'n deriva el tema principal que són els conflictes i la manera de tractar-los. Les paraules que s'usen entorn d'aquesta entrada es podrien agrupar en el camp semàntic de les guàrdies. Es parla que faltava un professor, es parla de la sala d'expulsats, d'un alumne expulsat, d'accions contràries a les normes de convivència del centre, d'incidents, de la professora

companya de guàrdia i del full amb les normes de funcionament de la sala de guàrdies. Totes elles usades per il·lustrar uns conflictes i unes maneres de fer del centre en qüestió.

Respecte a aquesta situació, l'autor del diari es mostra contrari a la manera de fer i usa la ironia i l'humor per distanciar-se'n. Per exemple, utilitza l'adjectiu fantàstic en una primera anotació per expressar que no hi ha hagut conflictes a la primera guàrdia com si això fos un cas excepcional. En una segona anotació, l'usa en sentit irònic per expressar el contrari d'allò que pensa en relació al full de normes de la sala d'expulsats. Una altra mostra d'ironia és quan expressa que és una novetat que aquell alumne hagi estat expulsat. És un alumne que acostuma a tenir incidències. També utilitza el substantiu festa per expressar d'una manera metafòrica allò que està vivint. El distanciament es veu clar quan acaba amb un arribar tard té premi, jo ja no dic res, demà és dijous. En aquesta última intervenció mostra el desacord amb la manera de fer, mostra la seva posició d'observador extern sense dir res i juga irònicament amb allò que en altres entrades criticava del qui dies, passa anys empeny amb aquest demà ja és dijous. És a dir, ja falta menys pel cap de setmana, ja falta menys perquè tot això amb què està en desacord s'acabi. Cal destacar, també una millora que esmenta entre l'abans i l'ara. Ha millorat la relació amb l'alumne a qui ell havia tingut un incident i que ara un altre professor ha expulsat. Però, sintetitzant podríem dir que descriu una realitat general amb la qual no hi està còmode ni d'acord i expressa un desig de millora mitjançant l'expressió que queda molta feina per fer.

Síntesi:

Parla de les guàrdies. A la primera destaca amb certa ironia l'absència de conflictes disciplinaris, però troba prou problemàtic que hi hagi alumnes de 3r d'ESO que encara tinguin problemes per sumar. A la segona, conflictes. Tot i això expressa la seva alegria per la bona relació que té amb un dels alumnes conflictius del centre. Acaba l'entrada comentant una altra manera de fer amb la qual no hi està d'acord com és el contingut d'un full de normes penjat a la sala d'expulsats.

Tercera setmana. Entrada 4

Arribo a l'hora del pati de batxillerat. Les dues professores de sempre fumant a la porta d'entrada. A prop d'elles els de batxillerat i els de cicles fent el mateix. Bon dia. Eduquem les criatures.

Religió... Història i cultura de les religions... Avui passo una pel·lícula. Em toca donar aquesta optativa. I una professora del departament de socials dóna una optativa de català a la mateixa hora. Tenim els papers canviats. Aquest és el criteri d'aquest institut. A més, em van donar el llibre de 2n d'ESO i els alumnes són de primer. "Aquí sempre s'ha fet així". S'han fet tantes coses sempre així en aquest institut...

A última hora del matí, 2n de batxillerat. Molts no han vingut. Han sentit campanes de vaga dels universitaris i es veu que s'hi han apuntat... Aprofito per comentar alguns aspectes de les redaccions als pocs que han vingut i també faig de tutor. Alguns profes se m'han queixat que xerren massa, que no es porten gaire bé. Ells es defensen dient que estan fent literatura i que la professora només els llegeix allò que ja posa el llibre... que s'avorreixen... que per llegir del llibre, ja ho poden fer ells a casa...

M'agrada fer de tutor de batxillerat. Es pot parlar amb ells d'una altra manera. Tot i això, quan el primer dia arribes a un institut i et diuen que donaràs classe a 2n de batxillerat i a més seràs el tutor del grup penses que alguna cosa falla. Normalment, tothom vol fer classe a batxillerat. I la tutoria penso que no s'hauria de regalar al nou que arriba... Tot plegat són petits detalls que van sumant.

Per acabar, classe amb 2n d'ESO. Em demanen el bloc. Accepto i treballem amb el bloc. És sorprenent. Una pantalla els deixa en silenci. No és el mateix llegir del llibre que llegir els textos que tenim penjats al bloc. El silenci és total. Un gran descobriment. Una bona manera de motivar-los. Em falta temps per poder-lo actualitzar més sovint i pensar més activitats engrescadores. Me'n vaig content.

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix fent un exercici d'introspecció. Fa servir el català i organitza el discurs en cinc segments. Comença explicant que a l'entrada de l'institut hi ha professores fumant i acaba amb una valoració positiva de l'ús del bloc d'aula.

Dimensió temàtica:

Els temes d'aquesta entrada s'organitzen mitjançant els següents eixos temàtics i paraules clau:

Persones: dues professores, alumnes de batxillerat, alumnes de cicles, professora departament de socials, professora de literatura, alumnes de 2n d'ESO.

Activitats: visionat de pel·lícula, comentari de redaccions, fer de tutor, treballar amb el bloc.

Instruments: pel·lícula, bloc, redaccions

Conductes negatives: fumar a l'entrada de l'institut, fer campana

Espai temporal: el dia de l'entrada

Dimensió enunciativa:

L'entrada comença amb un valoració negativa del fet que hi hagi professores fumant a la porta de l'institut. No dóna bona imatge i no és un bon mirall educatiu. En el segon segment manifesta el seu desacord en el fet d'haver de donar una optativa del departament de socials i que al mateix temps una professora d'aquest departament n'imparteixi una del de català. En el tercer segment expressa que alguns alumnes de batxillerat han fet campana perquè s'han sumat a la vaga dels alumnes universitaris. En el quart, diu que li agrada fer de tutor de batxillerat i acaba l'entrada amb una valoració positiva de l'ús del bloc. Manifesta que se sent bé perquè marxa content cap a casa. Malgrat això, abans d'acabar així expressa la seva queixa pel fet que li han dit que en aquest institut sempre s'han fet així les coses i la seva sorpresa pel fet de ser tutor de batxillerat i també donar-los classe. Explica que en altres instituts normalment tothom vol fer classe a batxillerat. Relacionat també amb l'ara i l'abans, menciona el descobriment del bloc que li serveix per motivar als alumnes. Finalment expressa, com ja s'ha comentat, que marxa content cap a casa.

Síntesi:

Comença amb dues maneres de fer que no li agraden. Una, que les professores fumin a l'entrada de l'institut i l'altra, la manera com han repartit les assignatures i que li ha portat a fer-ne una que no és de la seva especialitat. Després segueix amb l'explicació d'un altre conflicte de comportament d'alumnes de batxillerat. I torna a les maneres de fer d'aquest institut. Considera poc habitual que els nous professors donin classe a batxillerat i també que la tutoria tampoc hauria de ser pel nou que arriba. Acaba tornant a parlar del bloc com a eina de motivació.

Tercera setmana. Entrada 5

Avui no anava internet. Ja no m'immuto. Sempre cal tenir preparat un pla B per quan alguna cosa falla. Amb els de 2n he improvisat una activitat amb el word. Els he fet escriure un petit text i després havien de canviar d'ordinador i continuar la història del seu company. I així anaven canviant d'ordinador i anaven continuant la història de tothom. Després cadascú ha acabat de retocar i corregir la seva. I finalment, les hem llegit. És una activitat que els ha agradat molt. Ens hem hagut de saltar la norma interna de no poder canviar d'ordinador.

Després a segona hora ja anava internet. Hem seguit amb els blocs que estan fent. Però teníem molts problemes perquè no es carregava bé la pàgina, o perquè internet no anava gaire ràpid, o perquè alguns no recordaven les seva contrasenyes... Avancem lentament, poc a poc i bona lletra...

I amb aquestes, s'ha acabat el primer trimestre. Sí, avui era l'últim dia lectiu. M'ha passat volant. Em sembla que mai havia acabat tan aviat... I acabo el diari amb els versos d'una cançó dels Gossos que avui he penjat al bloc...

*“Corren, corren pels carrers, corren
paraules que no s'esborren, imatges que no se'n van.”*

Anàlisi:

Dimensió interlocutiva:

L'autor del diari s'adreça a ell mateix fent un exercici d'introspecció. Usa el català per a expressar allò que sent i que pensa. Organitza el discurs mitjançant tres segments i dos versos finals d'una cançó que es podrien considerar dins de l'últim paràgraf. Obre el discurs amb un problema de connexió d'internet i acaba, com dèiem, amb dos versos finals d'una cançó. Fa ús del metallenguatge per anunciar que acaba el diari ja que aquesta és l'última entrada.

Dimensió temàtica:

Aquesta entrada s'organitza mitjançant els següents eixos temàtics i paraules clau:

Persones: els de 2n d'ESO.

Activitats: escriure una redacció a l'ordinador en grup, corregir redacció, llegir redacció.

Instruments: internet, ordinadors, blocs.

Espai temporal: últim dia lectiu del primer trimestre.

Dimensió enunciativa:

En aquesta entrada es tracta el tema del mal funcionament d'internet i es parla de les activitats fetes dins l'aula. Cal remarcar aquest fet perquè en les diferents entrades del diari no és habitual que es faci referència a les activitats d'ensenyament-aprenentatge portades a terme dins l'aula. Normalment s'ha parlat d'incidències. Esclar que també en aquest cas, es parla de les activitats a partir dels problemes amb internet que són habituals. El vocabulari que apareix relacionat amb aquest tema principal fa referència al camp semàntic de la informàtica: internet, word, ordinador, normes de l'aula d'informàtica, blocs, carregar-se una pàgina, velocitat d'internet i contrasenyes. A més d'aquesta temàtica, també a l'últim paràgraf comenta que el trimestre li ha passat molt ràpid i en els dos últims versos sintetitza allò que ha viscut.

D'aquesta entrada se'n desprèn que valora negativament el fet que sempre hi hagi problemes informàtics, però que ja hi està acostumat i per això té una altra activitat preparada per quan això passa. Esmenta també una manera de fer amb la qual no hi està d'acord com és el fet que els alumnes hagin de seure sempre en el mateix ordinador i decideix saltar-se aquesta norma per poder portar a terme l'activitat pensada en cas que no funcioni internet. Després comenta que el trimestre li ha passat molt ràpid i acaba amb el fragment de cançó que ha penjat al seu bloc d'aula. En aquests dos versos finals expressa que no oblida allò que ha viscut, ni les paraules que ha sentit ni les imatges que ha vist. Tot allò que hi ha escrit al diari ho recorda i no ho oblida. Un munt de conflictes, distànciament amb alguns membres de la comunitat educativa, i maneres de fer amb les quals està en desacord. També hi podríem afegir els gestos positius i algunes bones vivències. És a dir, acaba amb aquest recorregut del passat fins al moment present on mitjançant el record fa un balanç de tot allò que ha succeït durant el primer trimestre. No explicita literalment el què ha passat, però és que ja ho havia anat fent al llarg de tot el diari. Així, acaba aquesta entrada i per tant el diari d'aquestes tres últimes setmanes del primer trimestre evocant tot allò viscut que majoritàriament són situacions que li han desplaçat.

Síntesi:

Torna a parlar d'allò que fan dins l'aula. Ho fa per esmentar que hi ha problemes amb internet, per explicar una activitat que ha anat bé i per comentar que s'ha saltat una manera de fer que si la seguia no li permetia desenvolupar l'activitat plantejada. És la

norma d'haver d'estar els alumnes sempre al mateix ordinador. Esmenta després la feina que fa amb el bloc. I acaba amb uns versos d'una cançó que ha penjat al bloc que li evoquen tot allò negatiu que ha viscut aquest trimestre. No oblida tot el que ha vist i ha sentit que li ha agradat.

Una vegada presentat l'anàlisi de les dades, passem a la discussió dels resultats. Aquest anàlisi revela la implicació de quatre grups de factors que influeixen en la tasca d'ensenyament-aprenentatge del professor de secundària autor del diari. Aquests s'agrupen segons la següent classificació:

- La receptivitat cap als conflictes.
 - La receptivitat cap als altres membres de la comunitat educativa.
 - La receptivitat dels alumnes cap als gestos de reparació positiva.
 - La receptivitat cap als marcs d'actuació generals.
- 1) La receptivitat cap als conflictes: importància d'un entorn social a l'institut que proporcioni un ambient positiu. Sensacions: cansament, desgast i pèrdua de temps.
 - 2) La receptivitat cap als altres membres de la comunitat educativa: importància de les relacions socials tant a dins com a fora de l'aula. Sensacions: distanciament, desconfiança i falta d'implicació.
 - 3) La receptivitat als gestos de reparació positiva: importància dels factors afectius, tant a dins com a fora de l'aula. Sensacions: aprendre de manera agradable, valoració positiva del professor i millora de l'aprenentatge.
 - 4) Receptivitat als marcs d'actuació generals: importància de la manera com actuem, de com raonem i d'allò que considerem de sentit comú. Sensacions: frustració, descontentament, distanciament.

Conclusions

Podem sintetitzar en quatre els aspectes centrals desenvolupats en aquesta investigació: per un costat, el diari com a instrument d'observació introspectiva ha evidenciat els factors més rellevants en l'experiència d'ensenyament-aprenentatge de l'autor del diari; simultàniament ha promogut l'actuació del diari com a espai de reflexió; a més, el seu ús i el procés del seu estudi han acomplert una funció formativa per l'autor del diari en el seu desenvolupament professional docent i, per últim, el diari reflecteix els marcs conceptuals des dels quals escriu l'autor.

L'anàlisi ha revelat quatre tipus de factors que són importants per l'autor en la seva experiència com a professor: 1) La receptivitat cap als conflictes. Apareixen un seguit de problemàtiques que demostren la importància d'un entorn social favorable amb un ambient positiu perquè del contrari es genera cansament, desgast i sensació de pèrdua de temps. 2) La receptivitat cap als altres membres de la comunitat educativa. Importància de les relacions socials tant a dins com a fora de l'aula. El fet de no tenir una bona relació amb els altres membres de la comunitat educativa genera desconfiança, sensació d'estar sol i falta d'implicació. 3) La receptivitat dels alumnes cap als gestos de reparació positiva. Aquí es revela la importància dels factors afectius, la sensació d'aprendre de manera agradable, la valoració positiva del professor i per tant, la millora en l'aprenentatge. 4) La receptivitat cap als marcs d'actuació generals. La importància de la manera de com actuem, de com raonem i d'allò que considerem que és de sentit comú.

El diari ha servit com a espai de reflexió. El professor mitjançant l'escriptura realitza un exercici d'instrospecció on explora per si mateix la seva pròpia actuació professional. L'acte d'escriure ja és en ell mateix un exercici de reflexió. L'autor del diari ha de repassar els esdeveniments viscuts dins l'aula i escollir allò que vol escriure. Això ja li desenvolupa una consciència individual de la seva pròpia experiència. El seu treball s'autoclarifica mitjançant la seva verbalització.

Per aquest fet, podem afirmar que l'ús i el procés del seu estudi han acomplert una funció formativa per l'autor del diari en el seu desenvolupament professional docent. S'ha autoproporcionat feedback i estímuls de millora. El diari ha permès al seu autor prendre consciència de com ha actuat i com ha pensat en diferents situacions; i amb la

perspectiva del temps saber-se corregir o prendre consciència dels marcs conceptuals des dels quals actua i que això hagi repercutit en una millora de la seva tasca.

Els marcs conceptuals segons defineix Lakoff (2004) són estructures mentals que donen forma a la manera com veiem el món. En conseqüència, modelen els objectius que perseguim, els plans que fem, la manera com actuem i allò que considerem que és un bon resultat o un mal resultat de les nostres accions. Els marcs conceptuals no es poden veure ni sentir. Formen part del que els cognitivistes anomenen l'inconscient cognitiu, estructures del cervell a les quals no podem accedir conscientment, però que coneixem per les seves conseqüències: la manera com raonem i allò que considerem que és de sentit comú. També els coneixem per mitjà del llenguatge. Totes les paraules es defineixen amb relació als marcs conceptuals. Quan sentim una paraula, el marc (o grups de marcs) al qual correspon se'ns activa al cervell. Modificar els marcs és canviar la manera que té la gent de veure el món. Consisteix a canviar el que es considera que és de sentit comú. Per pensar, d'una manera diferent, cal que parlem d'una manera diferent". En el diari objecte de la nostra investigació s'evidencien els marcs conceptuals des dels quals escriu l'autor. S'aprecien tot un seguit de maneres de fer, marcs d'actuació amb els quals l'autor no hi està d'acord. El diari mostra com veu i viu la seva realitat.

Així, es podria ampliar aquest estudi en un treball d'investigació posterior (tesi doctoral) en el qual s'aprofundís en cadascuna d'aquestes actuacions. Allò que Lakoff (2004) estudia en llenguatge i debat polític aplicar-ho al llenguatge i debat educatiu. Seria una manera per evidenciar com els marcs conceptuals des dels quals actuem condicionen la nostra tasca docent.

En un estudi posterior també seria interessant poder disposar de més diaris de professors i/o alumnes, passar-los qüestionaris i fer-los entrevistes per tal de poder aprofundir més en els factors que influeixen en l'experiència d'ensenyament-aprenentatge dels seus autors i d'aquesta manera poder millorar el desenvolupament professional dels docents.

Finalment, doncs, considerar que aquesta investigació ha servit per accedir al pensament del professor i les activitats que exerceix; i d'aquesta manera poder explorar els factors més rellevants que influeixen en la seva experiència docent. I per tant, ha estat útil pel seu desenvolupament professional.

Bibliografía

- ALLWRIGHT, D. (1988): *Observation in the language classroom*, Londres: Longman.
- ARISTU A. i M. FONS: (2007) Estudio del diario como instrumento de reflexión en la formación inicial de maestros. *Language y textos, SEDLL. Núm. 26*, 265-277.
- BAILEY, K. (1980): “An introspective analysis of an individual’s language learning experience” dins KRASHEN, S. i R. Scarella (eds.): 58-65.
- BAILEY, K. (1990): “The use of diary studies in teacher education programs” dins RICHARDS, J.C. i D. Nunan (eds.): 215-226.
- BAILEY, K i R. OCHSNER (1983): “A methodological review of the diary studies: windmill tilting or social science?” dins BAILEY, K., M.H. Long i S. Peck (eds.): 188-198.
- BAILEY, K. I D. NUNAN (eds) (1996): *Voices from the language classroom*. Cambridge: Cambridge University Press.
- BARLETT, L. (1990): “Teacher development through reflective teaching” dins RICHARDS, J.C. i D. Nunan (eds.): 2002-214.
- BARLOW, M. (2005). *Diario de un profesor Novato*, Salamanca: Síguemes.
- CALSAMIGLIA, H. i TUSÓN, A. (1999). *Las cosas del decir*. Barcelona. Ariel.
- CAMBRA, M. (2003). *Une approche ethnographique de la classe de langue*, París: Didier.
- CAMPBELL, C. (1996): “Socializing with the teachers and prior language learning experience: a diary study” dins BAILEY, K i D. Nunan (eds.): 201 – 223.
- COHEN, A. (1987): “Using verbal reports in research on language learning” dins FAERCH, C. i G. Kasper (eds.): 82-95.
- COHEN, A. i C. HOSENFELD (1981): “Some uses of mentalistic data in second language research”, *Language Learning* 31 (2): 285-313.
- DÍAZ, J. (1998): *Afectividad y tratamiento del error en la clase de segundas lenguas: estudio introspectivo de un diario*. Memoria del Máster de Formación de Profesores de Español como Lengua Extranjera. Universitat de Barcelona.
- FRY, J. (1988): “Diary studies in classroom SLA research: problems and prospects” *JALT Journal* 9 (2): 158-167.

- GROTJAHN, R. (1987): "On the methodological basis of introspective methods" dins FAERCH C. i G. Kasper (eds.): 54-81.
- LAKOFF, G. (2004): *No pensis en un elefant!* Barcelona: Viena Edicions, 2008.
- LECOMPTE, M.D i J.P. GOETZ (1982): "Problems of reliability and validity in ethnographic research", *Review of Educational Research* 52 (1): 31-60.
- LONG, M.H. (1980): "Inside the 'black box': methodological issues in research on language teaching and learning" *Language Learning* 30: 1-42. Reimpressió a SELIGER, H.W. i M.H. Long (eds.) (1983): 3-36.
- NUNAN, D. (1992): *Research methods in language learning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- PARKINSON, B. i C. HOWELL-RICHARDSON (1990): "Learner Diaries" dins BRUMFIT, C. i R. Mitchel (eds.): 128-140.
- SCHMIDT, R. W. i N.G. FROTA (1986): "Developing basic conversational ability in a second language: a case study of an adult learner of Portuguese" dins DAY, R.R. (ed.) *Talking to learn: conversation in second language acquisition*. Rowley, MA: Newbury House: 237-326.
- SCHUMANN, F.E. I J.M. SCHUMANN: (1977): "Diary of a language learner: an introspective study of second language learning" dins BROWN, H.D., C.A. Yorio i R.H. Crymes (eds.): 241-249.
- SELIGER, H. W. (1983): "The language learner as a linguist: of metaphors and realities", *Applied Linguistics* 4 (3): 179-191.
- VAN LIER, L. (1988): *The classroom and the language learner*. London: Longman.
- VAN LIER, L. (1990): "Etnography: bandaid, bandwagon, or contraband?" dins BRUMFIT, C. i R. Mitchel (eds.): 33-53.
- WILSON, S. (1977): "The use of ethnographic techniques in educational research", *Review of Educational Research* 47 (1): 245-265.
- ZABALZA, M.A. (2004). *Diarios de clase: un instrumento de investigación y desarrollo profesional*, Madrid: Nancea.
- ZABALZA, M.A. (1991). *Los diarios de clase. Documento para estudiar cualitativamente los dilemas prácticos de los profesores*, Barcelona: PPU.